

2010RGW137 Bijlage

Voortgangsverslag Beleidsimpuls Dierenwelzijn

Leeswijzer: De 6 acties uit de Beleidsimpuls Dierenwelzijn zijn in dit document één op één weergegeven. Per actiepunt is de voortgang beschreven onder het kopje '*voortgang*'

Inkadering voortgangsverslag

De afdeling Groen is verantwoordelijk voor de uitvoering van de Beleidsimpuls Dierenwelzijn. De beleidsimpuls wordt uitgevoerd binnen de huidige collegeperiode en zal dus gereed zijn in de eerste helft van 2011. De afdeling Groen heeft toegezegd in deze periode twee keer te rapporteren aan Provinciale Staten over de uitvoering, halverwege 2010 en in het voorjaar van 2011. Dit is het eerste voortgangsverslag.

Financiën

De uitvoering van alle actiepunten bevindt zich nog in het voorbereidende stadium. Van de € 75.000 die voor 2 jaar beschikbaar is, is nog niets uitgegeven. In de tweede helft van 2010 worden de eerste uitgaven gedaan.

ACTIES BELEIDSIMPULS

Thema

- Wilde dieren
- dieren in nood

Actie 1. Gecertificeerde dierenopvang stimuleren en capaciteit uitbreiden / dierenopvangcentra (inheemse dieren) ondersteunen bij de certificering

Informatie:

In de provincie zijn de volgende opvangcentra voor inheemse wilde dieren:

St. Fretten & Marteropvang Amersfoort, Amersfoort
St. Eekhoorn en zijn vrienden, Amersfoort
Dierenasiel 'Het Klaphek', IJsselstein
Vogelopvang Soest, Soest
St. Reeënopvang Nederland, Stoutenburg
St. Vogelopvang Utrecht, Utrecht
Egelopvang Utrecht, Utrecht (stopt begin 2009)
Vogelasiel Woudenberg, Woudenberg
Vleermuiswerkgroep Utrecht, Utrecht

Enkele opvangcentra kampen met op handen zijnde sluiting in verband met het ontbreken van certificering.

Op het gebied van uitheemse soorten speelt de problematiek van vrijlaten in de natuur. Bijvoorbeeld de zonnebaars en de brulkikker zijn uitgezet in de natuur en zorgen voor verdringing van andere soorten.

Van andere uitheemse soorten als bijvoorbeeld slangen is ook bekend dat ze worden vrijgelaten in de natuur. Niet bekend bij de provincie is of dit veel voorkomt en wat er vervolgens mee gedaan wordt. De dierenbescherming Utrecht-Amersfoort vangt tijdelijk exoten op en sluisst deze door naar gespecialiseerde opvangcentra in het land. Het gaat daarbij om veel dieren.

Er zijn wel gespecialiseerde opvangcentra voor inheemse soorten die af en toe ook wel andere soorten opvangen.

LNV faciliteert de professionalisering van het personeel op dierenambulances. Omdat vrijwilligers bij de dierenambulances een grote rol spelen, is het draagvlak bij hen voor deze activiteit van belang. Als eerste stap is gewerkt aan het opzetten van een basiscursus die in januari 2009 is gestart.

Doel: Problematiek t.a.v. dierenopvangcentra (incl. certificering) helder krijgen en bepalen welke overheidslaag verantwoordelijk is voor het oppakken van de problematiek.

Werkwijze: Met een éénmalige actie (bijvoorbeeld een workshop) de problematiek dierenopvang helder krijgen. De problematiek vervolgens onder de aandacht brengen van de juiste overheidslaag.

Verantwoordelijke afdeling: Groen

Planning: voorjaar 2010

Middelen: € 2.000,-

Dit onderwerp past niet onder de reguliere werkzaamheden.

Voortgang

Om een eerste inzicht te krijgen in de opvang en transport van dieren in nood zijn er gesprekken gevoerd met de gemeenten Houten en Utrecht, met de Dierenbescherming afdeling Utrecht/Amersfoort en met de Commissie Dierenaangelegenheden van de gemeente Utrecht. De Commissie Dierenaangelegenheden van de gemeente Utrecht is een door de gemeente ingestelde commissie die gevraagd en ongevraagd advies geeft aan de gemeente. Tijdens de gesprekken met de gemeenten Houten en Utrecht is ook de samenwerking met andere gemeenten bij de opvang en transport van dieren in nood besproken.

Gemeenten hebben de wettelijke verplichting om gevonden zwerfdieren gedurende een periode van 14 dagen op te vangen. Uit de gesprekken met de beide gemeenten en met de Dierenbescherming is duidelijk geworden dat de Utrechtse gemeenten de wet verschillend interpreteren en dus ook verschillend uitvoeren. Er zijn gemeenten die zich alleen verantwoordelijk voelen voor gewervelde dieren met een kennelijke eigenaar terwijl andere gemeenten ook zorgen voor de opvang van wilde dieren. Dit laatste zeker als er gevaar dreigt voor de volksgezondheid, bijvoorbeeld watervogels met botulisme. De ene gemeente ziet ook een maatschappelijke taak en rol in de dierenopvang, andere gemeenten zien dit niet zo. Daarbij kan de interpretatie van de wet ook nog per college wisselen en hangt deze samen met de financiële situatie van een gemeente.

De gesprekken hebben ook duidelijk gemaakt dat dierenopvangcentra en organisaties die het transport van dieren regelen in hoge mate afhankelijk zijn van vrijwilligers en donaties. Er is sprake van slechts een enkele continue financieringsstroom waar men rekening mee kan houden. Met name voor transport speelt ook dat de werkgebieden niet overal efficiënt zijn. Bij zowel opvangcentra als organisaties die het transport van dieren regelen ontbreken de tijd en de middelen om een efficiëntieslag te maken. Het LNV besluit 'Beleidsregels kwaliteit opvang beschermde inheemse diersoorten' (in werking getreden op 1 juli 2009) maakt het voortbestaan van opvangcentra onzeker. Opvangcentra die vóór 1 juli 2009 een ontheffing hadden, moeten uiterlijk op 1 juli 2012 voldoen aan de regels van het protocol. Het gaat onder meer om de ontheffing van de verboden om dieren te doden, te bemachtigen, te vervoeren of onder zich te hebben (Flora- en faunawet).

De kern van de problematiek van opvang en transport van dieren lijkt te liggen in het verschil in interpretatie van de wet door gemeenten. De overige knelpunten die hierboven zijn genoemd hebben hiermee te maken.

De eerste stap die nu gezet wordt is de wettelijke taak van gemeenten helder krijgen. Hiervoor geeft de provincie samen met de commissie Dierenaangelegenheden op korte termijn opdracht voor de uitvoering van een studentenonderzoek. Het onderzoek zal als resultaat opleveren: inzicht in de wettelijke en morele verantwoordelijkheden tussen de verschillende overheidslagen, organisaties en burgers bij de opvang van dieren.

Tevens wordt er om het speelveld dierenopvang/dierentransport helder te krijgen door de provincie een enquête opgesteld die verspreid wordt onder alle utrechtse gemeenten.

Zodra er meer inzicht is in de ‘grenzen’ van de wettelijke taak en de taakopvatting van de verschillende gemeenten wordt de volgende stap gezet voor dit actiepunt. Dit kan zoals oorspronkelijk het idee was een éénmalige actie in de vorm van bijvoorbeeld een workshop zijn. Het kan ook zijn dat de knelpunten zo helder worden dat er oplossingsgerichte acties volgen met direct betrokken partijen.

Thema

- Wilde dieren
- beheer

Actie 2. Omvang van stroperij in de provincie Utrecht bepalen

Informatie:

Stroperij betreft het onrechtmatig bemachtigen van wilde dieren. Omdat daarbij niet de meest doelmatige middelen gebruikt worden kan dat gepaard gaan met dierenleed. Stroperij dient voorkomen te worden waarbij een intensieve handhaving een geschikt middel blijkt.

Het in strijd handelen met de voorwaarden van ontheffingen, vrijstellingen of aanwijzingen kan ook onder stroperij verstaan worden. Omdat dat onder de reguliere taken van de handhaving van provinciale besluiten valt wordt dat bij dit actiepunt niet betrokken.

Het provinciale handhavingsbeleid is vastgelegd in de Handhavingsstrategie grijze en groene Wet- en regelgeving provincie Utrecht 2005 -2008, die met twee jaar ongewijzigd verlengd is. In dit document ligt de naleving-, toezicht-, en sanctiestrategie vast, alsmede de handhavingssamenwerking en communicatie. Naast de handhavingsstrategie, waarin feitelijk vastligt *hoe* de handhavingstaken worden uitgevoerd, stellen Gedeputeerde Staten jaarlijks een Uitvoeringsprogramma Vergunningverlening en Handhaving vast waarin onder andere vastligt *wat* er dat jaar gehandhaafd gaat worden en wat er aan vergunningenactiviteiten zal plaatsvinden. De provinciale handhaving zal zich de komende jaren primair gaan richten op handhaving van de provinciale taken Flora- en faunawet en veel minder op de algemene verbodsartikelen.

Indien er blijkt dat stroperij, maar ook jacht buiten de opengestelde perioden, plaatsvindt dan kan verhoging van de handhavingsintensiteit een middel zijn om dit tegen te gaan. Wie in een dergelijke situatie het voortouw neemt zal in overleg met de Milieuofficier van Justitie van het functioneel parket bepaald moeten worden.

Er is behoefte aan een overzicht van de omvang van de stroperij in de provincie Utrecht. Op basis hiervan kan beoordeeld worden of intensivering van de handhaving noodzakelijk is.

Doel: Omvang en spreiding van stroperij in de provincie Utrecht zichtbaar maken

Werkwijze: Onderzoek waarbij door middel van een enquête bij verschillende betrokkenen, via een meldpunt en door gerichte interviews, voor de verschillende delen van de provincie Utrecht inzichtelijk gemaakt wordt waar en hoe frequent er stroperij plaatsvindt of vermoedelijk plaatsvindt. Het onderzoek zal plaatsvinden in nauwe samenwerking met de Faunabeheereenheid Utrecht omdat daarin de betrokkenen vertegenwoordigd zijn.

Verantwoordelijke afdeling: Groen.

Planning: najaar 2009 - najaar 2010.

Middelen: € 10.000,-

In te zetten voor inhuur menskracht of uitbesteden. Dit onderwerp past niet in de reguliere werkzaamheden.

Voortgang

In de tweede helft van 2010 zal een voorstel voor een enquête in het Groene Platform besproken worden. De enquête zal vervolgens in de herfst van 2010 worden uitgevoerd.

Actie 3. Experimenten initiëren om door landschappelijke inrichting belangrijke landbouwschade veroorzaakt door ganzen te voorkomen

Informatie: Inrichting van gebieden en beheer van de begroeiing kan invloed hebben op de aanwezigheid van schadeveroorzakende soorten. Indien de broedplekken van ganzen door dicht struweel gescheiden zijn van graslanden, dan zal dit bijdragen aan een verminderd broedsucces waardoor de populatie op natuurlijke wijze gereguleerd wordt en daardoor de landbouwschade beperkt. Populatiereductie door afschot of vangen om landbouwschade te voorkomen kan dan mogelijk beperkt blijven.

Om de effecten van landschappelijke inrichting en beheer op het broedsucces van ganzen te kunnen testen kunnen experimenten worden uitgevoerd. Dit kunnen veldexperimenten zijn of modelmatige benaderingen.

Doel: Inzicht krijgen in de effecten van landschappelijke inrichting op de populatie-omvang van overzomerende ganzen.

Werkwijze: Experiment laten uitvoeren naar de effecten van landschappelijke inrichting van gebieden. Dit kan een experiment zijn op basis van fysieke inrichting of door een modelmatige benadering.

Het experiment zou uitgevoerd kunnen worden door een onderzoeksbureau waarbij het de voorkeur heeft de opdracht in samenwerking met andere Groene Hartprovincies of IPO te verstrekken. Ook het Faunafonds zal betrokken worden bij een dergelijk project.

Verantwoordelijke afdeling: Groen.

Planning: najaar 2009 - najaar 2010.

Middelen: € 25.000,-

In te zetten voor het medefinancieren van een gezamenlijk project. Dit onderwerp past niet in de reguliere werkzaamheden.

Voortgang

In het IPO-overleg Flora en Fauna zijn diverse onderzoeken die betrekking hebben op het oplossen van de problematiek van overzomerende ganzen met de onderzoeker van het Faunafonds besproken. Eén van de onderzoeken betreft actie 3 uit de Beleidsimpuls Dierenwelzijn. Daarbij zijn de mogelijkheden om met het Faunafonds en de andere randstadprovincies samen te werken verkend. In eerste instantie is daartoe de bereidheid.

Met de vier partijen (provincies Zuid-Holland, Noord-Holland en Utrecht en het Faunafonds) wordt bekeken hoe het onderzoek vorm gegeven kan worden, zodat er voor de aanvang van het broedseizoen 2011 kan worden gestart.

Thema

- Gehouden dieren
- bedrijfsmatig

Actie 4. Dierenwelzijn koppelen aan subsidiëring ILG/AVP, een pré voor projecten met aandacht voor dierenwelzijn

Informatie: Het subsidiekader ILG/AVP bevat de nadere regels voor subsidieverlening in het kader van de Agenda Vitaal Platteland. De looptijd van het subsidiekader is van 1 januari 2007 tot en met 31 december 2013. Het subsidiekader kan tussentijds door Gedeputeerde Staten gewijzigd worden. In het subsidiekader zijn per thema onder andere criteria aangegeven. Na instemming van Provinciale Staten met de beleidsimpuls Dierenwelzijn kan er bij de criteria aandacht gevraagd worden voor dierenwelzijn.

Doel: Selectie op projecten, bewustwording

Werkwijze: Opnemen bij eerstvolgende aanpassing subsidiekader na instemming Provinciale Staten met de beleidsimpuls Dierenwelzijn.

Verantwoordelijke afdeling: Groen

Planning: 2010

Middelen: geen, dit actiepunt wordt opgepakt binnen de reguliere werkzaamheden

Voortgang

Het subsidiekader ILG/AVP is aangepast en in concept gereed. Dierenwelzijn komt in het concept subsidiekader aan de orde in het artikel ‘projecten duurzame landbouw’. Het subsidiekader moet het bestuurlijk traject nog doorlopen.

Thema

- Gehouden dieren
- hobby

Actie 5. Kattenpredatie voorkomen in natuurterreinen

Informatie:

Verwilderde katten kunnen schade toebrengen aan de inheemse fauna. Zij treden daarbij op als een “toegevoegde” predator. Dat is niet gewenst en kattenpredatie dient in het buitengebied voorkomen te worden. Voorlichting aan eigenaren van campings en andere recreatieve verblijfsterreinen is gewenst om te stimuleren dat deze eigenaren het meenemen van katten naar dergelijke terreinen ontmoedigen. Dergelijke terreinen liggen in het buitengebied en katten kunnen vanuit deze terreinen schade toebrengen aan de inheemse fauna.

Doel: Verminderen van de aanwezigheid van huiskatten en verwilderde katten in het buitengebied.

Werkwijze: Door middel van voorlichting aan eigenaren van campings en andere recreatieve verblijfsterreinen stimuleren om het meenemen van katten naar dergelijke terreinen te ontmoedigen.

Verantwoordelijke afdeling: Groen.

Planning: 2010.

Middelen: € 5.000,-

In te zetten voor het vervaardigen van voorlichtingsmateriaal. Dit onderwerp past niet in de reguliere werkzaamheden.

Voortgang

Er wordt door het Grafisch Centrum van de provincie een poster ontworpen met als doel om de burger op te roepen zijn huisdier niet te laten verwilderen. Met enkele korte kreten en voornamelijk foto's worden de gevolgen voor zowel de huisdieren zelf als voor de wilde dieren in beeld gebracht. Het voornemen is om de poster toe te sturen aan de accommodaties voor verblijfsrecreatie in de provincie Utrecht met daarbij het verzoek om de poster op te hangen. Dit verzoek wordt opgenomen in een toelichtende brief waarin de problematiek van kattenpredatie wordt uitgelegd. De Dierenbescherming afdeling Zeist denkt mee over de boodschap die de poster moet uitdragen en de Dierenbescherming landelijk stelt wellicht haar logo beschikbaar voor dit doel. De Dierenbescherming afdeling Zeist krijgt posters voor de eigen verspreiding. Voor meer informatie over de problematiek m.b.t. zwerfdieren zal op de poster verwezen worden naar de dierenbescherming.

Thema

- Voorlichting educatie

Actie 6. Stimuleren kennisverspreiding nieuwe diervriendelijke methodieken in de landbouw (weidegang, robuustheidskenmerken, stalklimaat, stalvloer, mobiele melkrobot, afleidingsmateriaal)

Informatie:

De provincie heeft bureau LaMi onder andere voor het uitvoering geven aan voorlichting en educatie in de landbouw. LaMi ontwikkelt activiteiten en projecten voor een milieuhygiënisch, verantwoorde

en duurzame landbouw in de provincie Utrecht, waarbij rekening wordt gehouden met de economische en sociale draagkracht van de landbouw.

Dit alles om het PMP doel (oude PMP) voor de landbouw invulling te geven: *“De landbouw voldoet tijdig aan de wettelijke normen. De provincie wil hen hierbij ondersteunen en mogelijkheden benutten om versneld en verdergaand aan deze normen te voldoen.”* In het ontwerp Provinciaal Milieubeleidsplan 2009 – 2012 is opgenomen: *De provincie stimuleert de utrechtse landbouw om gebiedsgericht, verdergaand of versneld te voldoen aan de wettelijke normen.”*

De taken van het bureau LaMi omvatten o.a.:

Provinciebreed werken aan bewustwording, kennisverspreiding en innovatie

Projectontwikkeling en begeleiding: Pilots duurzaam ondernemen, Aanpak diffuse bronnen in het Reconstructiegebied, Biologische landbouw, Projecten grondwaterbescherming, Projecten op het gebied van energiebesparing en duurzame energie en begeleiding projecten.

Doel: Breder toepassing van diervriendelijke methodieken in de landbouw door kennisverspreiding

Werkwijze: Op de meeste van de genoemde onderwerpen lopen kennisverspreidingsprojecten via LaMi. Voor diervriendelijke methodieken zullen er in het kader van deze beleidsimpuls kennisverspreidingsprojecten opgestart worden door LaMi. Hiervoor zal overleg worden gevoerd met de sector. Er zal via LaMi bekendheid gegeven worden aan de werkzaamheden van de Stichting Weidegang.

Verantwoordelijke afdelingen: Bodem en Water en Groen

Planning: 2010

Middelen: € 25.000,- voor de uitvoering van projecten.

Voortgang

Bureau LaMi heeft een projectplan opgesteld voor dit actiepun. Als eerste wordt er aanstaand najaar een avond georganiseerd voor pluimveehouders waarbij er een programma wordt verzorgd. Tijdens de bijeenkomst wordt informatie uit het boek Kipsignalen gepresenteerd. Tevens worden de laatste ervaringen uit onderzoek op het gebied van dierenwelzijn en pluimvee gepresenteerd.. Daarbij moet gedacht worden aan de laatste inzichten over hoe je het beste veren pikken, darmziektes, pootproblemen en andere dierenwelzijnsproblemen kunt voorkomen. Voor de organisatie van de avond wordt op korte termijn een offerte aangevraagd. De bedoeling is om tijdens het avondprogramma vervolgspraken te maken, bijvoorbeeld projecten starten via de studieclub, zodat er zicht is op aanpassingen in de bedrijfsvoering.